

Siemenviljely

On täysin mahdollista jalostaa erinomainen lajike kahdessa kesässä!

Yleisesti Suomessa ajatellaan että siemenviljely ja jalostaminen kuuluu vain ammattilaisille. Ne jotka puuhaavat maatiaiskantojen parissa pyrkivät ainoastaan säilyttämään vanhoja kantoja, mutta eivät risteyttämään niitä keskenään uusien paikallisiin olosuhteisiin ja viljelymenetelmiin sopiviksi kannoiksi.

Lähes kaikki nykyiset viljelykasvimme ovat alunpitäen harrastelijoiden jalostamia vuosisatojen ja -tuhansien vaihteessa. Ei ole sataa vuottakaan kun Suomi oli täynnä paikallisia lajikkeita jotka olivat ulkonäöltään ja maultaan hyvin poikkeavia toisistaan. On erittäin suuri sääli että vain murto-osa noista lajikkeista on säilynyt ja joistakin lajeista kuten [hampusta](#) ei ole säilynyt yhtään!

Vielä suurempi menetys on kuitenkin se että kotijalostamista ei meillä enää käytännössä ole lainkaan! Suurin osa suomalaisista hankkii siemenensä marketeista joiden kautta suuryhtiöt myyvät siemeniään. Olisi tärkeää saada paikallinen siemenviljely ja maatiaiskannat taas eläviksi ja monimuotoisiksi. Todellinen ruokaturva perustuu omaan siemenvarastoon ja monessa maassa oman siemenkannan käyttämisen puolesta joudutaan taistelemaan suuryhtiöitä vastaan mm. [Vandana Shiva](#) Intiassa.

[Kansainvälinen siemenpäivä](#) on 26.4. jolloin ihmiset eripuolilla maailmaa vaihtavat paikallisia elävien maatiaiskantojensa siemeniä keskenään ja tiedottavat omien siemenkantojen merkityksestä.

Aiheet:

1. [Siementen säilöntä](#)
2. [Jalostaminen](#)
  - [Risteyttäminen](#)

□

Sisällys

- [1 Kirjat](#)
- [2 Siemenkaupat](#)
- [3 Linkit](#)
- [4 Sanottua](#)
- [5 Siemenlaista pohdintoa](#)

Kirjat

- [Breed Your Own Vegetable Varieties](#), Carol Deppe ([Googlen esikatselu](#)) (ISBN: 9781890132729)

- Kerrassaan loistava kirja kotijalostamisesta! Täynnä omakohtaisia kokemuksia, vedenpitäviä perusteluja ja ennenkaikkea todisteita siitä että kasvien kotijalostaminen on hyvin helppoa, ei

vie aikaa eikä liikaa tilaakaan! 384 sivua. 20 dollaria.

- [Seed to Seed](#), Suzanne Ashworth ([Googlen esikatselu](#))

- Seed Savers Exchangen suosittelen kirja kotijalostajille. Ohjeet 160 vihannekselle! Kattavimmaksi kirjaksi sanottu. (ei omakoht. kokemusta) 228 sivua. 18 dollaria.

- [Vegetable Seed Saving Handbook](#), Jack Rowe

- Nettikirja vihannesten siemenviljelystä! Todella hyvä! Tarjoaa kaikenlaista

tarpeellista tietoa omavaraisesta vihannesten siementuotannosta, sekä omatoimisesta kasvinjalostuksesta. Vapaasti luettava.

Siemenkaupat

Katso sivu [Siemenkaupat](#).

Linkit

- [Seed Savers Exchange](#)

- Vuodesta 1975 lähtien SSE:n jäsenet ovat vaihtaneet noin miljoona siemenerää harvinaisia siemeniä muiden jäsenten kanssa. SSE on voittoa tavoittelematon organisaatio joka pyrkii säilyttämään maatiaiskantoja, mutta myös edistämään kaikenlaisten siementen vaihtoa jäsenten kesken. Monet siemenet ovat jäsenten itse jalostamia erinomaisia lajikkeita! Jäseninä voi olla myös USA:n ulkopuoliset. Katso [SSE FAQ](#) niin se selventää.

- [The Garden Research Exchange](#)

- The Garden Research Exchange was formed in 1989 to publish research on garden vegetables. That is, to do for home gardeners what the academic journals do for professional horticulturalists.

- [Seeds of Diversity](#)

- A Canadian volunteer organization that conserves the biodiversity and traditional knowledge of food crops and garden plants.

- [Heritage Plants Database](#)

- SD:n tietokanta kanadalaisista maatiaisista mm. amaranteista ja mistä niitä saa ostettua!

Sanottua

- "Huonoimman maan vahvimmista kasveista saa parhaat siemenet."
- "Parhaan maan suurimmasta kasvista saisi enemmän siemeniä, mutta energia on negatiivinen ja heikkenevä. Huonoimman maan parhaimman kasvin siemenet taas voimistuvat. Ne voi kylvää vielä huonompaan maahan, joka on vielä märempi tai kuivempi. Energia on positiivinen."
- "Ihmiset kyselivät miten saan kasvin kasvamaan täällä. Selitin homma toimii, mutta pitäisihän maanviljelijän sen tietää. - Hänen pitäisi olla opettaja. - Hänellä pitäisi olla kokemusta. Kokemusta tarvitaan mutta miksi sitä ei ole? Miksi sitä on niin vähän? - Koulussa on liikaa monokulttuuria. Aivan. He erikoistuvat ja tulevat riippuvaiseksi. Keskitytään siihen mitä tuetaan (eikä miten luodaan itseään tukevia järjestelmiä), ja se on virhe!"
- "Ellen voi asettua toisen osapuolen asemaan, olipa se lehmä, sika, kasvi, kastemato, siili, kala, rapu tai mikä vain, puhumattakaan toisesta ihmisestä. Ellen voi asettua toisen asemaan ja sanoa että jos en voi hyvin matona tai lehmänä - jokin menee vikaan. On vain maanviljelijän ja ihmisen eduksi, jos kaikki voivat hyvin. Jos tilalla voidaan huonosti, tulee sairauksia joita pitää hoitaa, on se maanviljelijää ja ihmistä vastaan (henkilökohtaisesti). Kun kaikki voivat hyvin, on maanviljely maailman hienoin ammatti!"

- **Sepp Holzer** (YLE TV1, Kiehtova maailma: Muuttuvat Alpit)

Siemenlaista pohdintoa

"Siirtymäkauden jälkeen tärkeimpien kasvilajien markkinointi olisi sallittua vain sertifioituna kylvösiemenenä"

---> Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 28 --->

<http://www.parliament.fi/triphome/bin/akxhref.sh?{KEY}=MmVM+28/1992>

Siemenkaupan laillisuudesta päättää SIEMENKAUPPALAKI ->

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000728>

1§ - "Tämän lain tarkoituksena on ylläpitää korkealaatuista kasvintuotantoa edistämällä hyvälaatuisen ja Suomen kasvuolosuhteisiin sopivan kylvösiemenen tarjontaa ja käyttöä sekä tarvittavien tietojen antamista kylvösiemenestä."

Kuitenkin kuten tuossa mietinnössäkkin jo todettiin, on etua että siemenet eivät ole standardilaatuista, etenkin täällä kylmemmällä vyöhykkeellä. Geneettisesti monimuotoiset ja vaihtelevat siemenet/kasvit sopeutuvat paremmin paikallisiin erityisoloihin ja siten ne antavat luotettavampaa (vaikkakin joskus pienempää) satoa kuin kaupalliset kloonilajikkeet. Jalostuksessa niiden arvo on myös mitä suurin, koska perinnöllinen monimuotoisuus mahdollistaa lukemattomia kehittämissuuntia (väri, maku, tuleentumisaika...).

Esim. eläimillä kyyttolehmä, eli itäsuomenkarja omaa niin uniikkia immuniteettigenetiikkaa että mistään muualta ei löydy vastaavaa perimää! Mikään kaupallinen lehmä ei kykene vastaavaan terveyteen. Tietysti tämänkaltainen toiminta kielletään, koska halutaan että ihmiset ostavat siemeniä, lannoitteita, torjunta-aineita... ja lyhyellä tähtämellä tuotto ei ole "kannattava" eli paljon bulkkiiläatua. Kyytonmaito esimerkiksi on mitä korkealaatuista.

4§ - "Markkinoida saa vain sertifioitua kylvösiementä."

Kohdassa 7 sallitaan kuitenkin maatiaiskasvien siementen markkinointi geneettisen monimuotoisuuden säilyttämistarkoituksessa. Eli jos markkinoit siementä muusta tarkoituksesta, voidaan tulkita markkinointi laittomaksi. Huom! Myyminen itsessään on aina laillista, markkinointi ei.

7§ - Lajikkeiden markkinointirajoitukset

Jos lajiketta ei ole rekisteröity, on sitä laitonta markkinoida. Eli jos jalostamme omia paikallisia lajikkeita, voidaanko niitä enää pitää maatiaisina ja "säilyttämisenä"? Tällöin niiden markkinointi on laitonta, kuten myös myyminen Maatiaisien kautta...

11§ - Siemeniä saa pakata vain jos on Kasvituotannon tarkastuskeskuksen lupa siihen. Lupaan edellytetään:

"Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijan käytettävissä on riittävät laitteistot ja muu varustus sekä ammattitaitoinen henkilökunta kylvösiemenen siemenerien saattamiseksi markkinointikelpoiseksi."

Kuitenkin on laillista tuottaa omia siemeniä, omia lajikkeita ja antaa/vaihtaa/myydä niitä kunhan ei markkinoi tai mainosta niitä mitenkään. Kuitenkin laajamittaisempi verkostoitunut toiminta on laitonta... No, parempi se kuin Irakissa jossa tällä hetkellä on laitonta käyttää omaa (perinteistä) siementä viljelyyn vaan laki velvoittaa ostamaan siemenet amerikkalaisilta suuryrityksiltä kuten Monsantoilta...